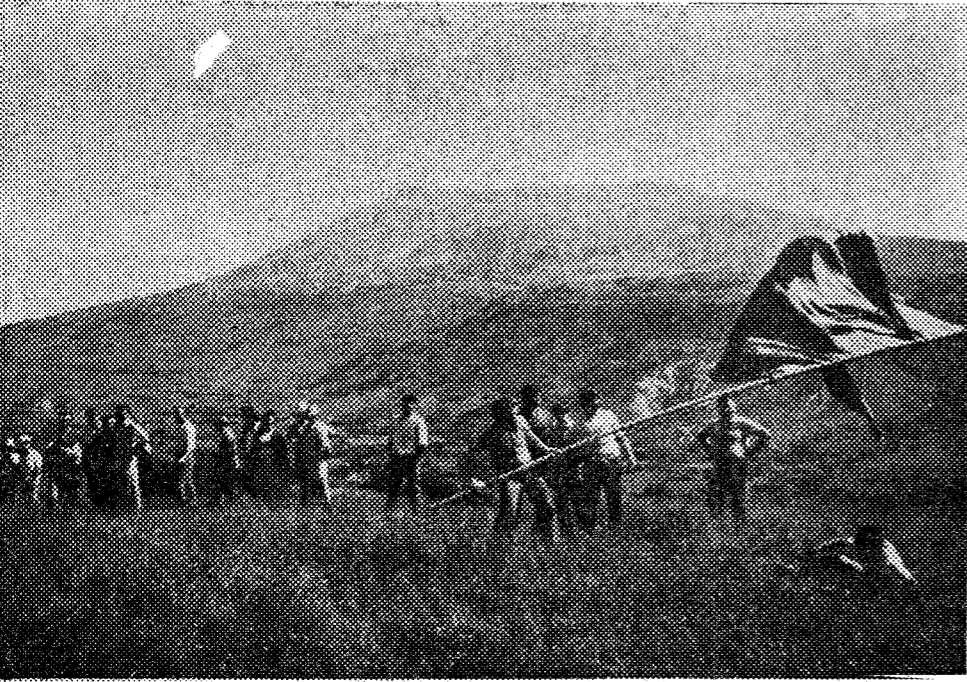

NAFAR - IZKUNTZAN ORRIA

EUSKAL TXISTULARIA ARAGOI'EN

Santa Orosia'ren ibilaldia. (AIDA ARGAZKIA).

ARAGOI'ko Txistularia. (AIDA ARGAZKIA).

Ateraldi ontan gauza jakin-garriak ikusi genituen. Gure gosea ondo kendu genuen. Zerbitzen biltzaileak eta arkitu gurean, uste baingo ederrago ta borobilla goa zan egia; euskal txistua bizirik oraindik Aragoi'en.

Euskerak galduta zala ba genekin, baina txistularien bat arkitzea etzitzaldian ain zaila iduritzen; noizbait mendit bizkarran batean arkitea itzaro nuen. R. I. E. F. aldirkariaren bilduma eskue-tan nuela, orain dala 50 urteko lan batean, irakurri nuen, nola ingles batek orain dala eun urte Aragoi'en erositako txistu bat British Muse-on Londres-en zegoen. Ori jakinta, zerbitz biltzateko, gero ta itxaropena geiago nuen. Asi nintzan billa. Noiz-beinka Aragoi-ko mendit lepotaraino urbiltzen nintzen eta beti ikusten nintzen artzaiel, geldera berdiña egiten; «Eman zuen artean artzaien bat txistuarien antzeko zer-bait jotzen duenik ba al da-go?». Erantzuna ezekoa izan-jotzen nuen. Apezi galdetza esi nintzan. Baita batek esan: «Santa Orosia—n, Basa-ko Yebra errian daukazu bat Urrutikoizkiez deitu nua n errira. Gure txistulariaren az-tarnak antxen genituen. Et-zan gutxi.

Ustekabean, onduarte ikusi ez genuena, antze zegoen; gure txistularia. Unetxo artan gure barre-nean zer gertatu zan ez ge-nezake esan. Zuzenean txis-tulariaren ondora joan gihan, baita elizaraino lagundu ere. Begiratu ta begiratu, entzun eta entzun, ametsik zoraga-riena bañdo ederragoa zan Meza ondorean, txistula-riaren billa joan gihan. Bere izena Francisco Villacampo Lanaspá 48 urte ditu ta Ba-sako Yebra erriko da. Al-beita etxekoa. Txistua bene-tan zara, autsia dauka, ezpa-lakin egina, espadadrapoa ta sube iarruakin inguraturia, gu-rea bañan txikiagoa da ta txirula bañan aundiagoa. Txis-tua bezala asten da ta bes-te sinbeste zulo. Txistulari onek, doñuen ezditu ain ongi jotzen, beti ia gauza berdiña, ez daki sofoorik. Nunbait egitako txistularia gizon zar bat aspaldi il zan. Erri n txistularirik gabe gelditu zan Santa Orosia. Gaurko Txistu-lariaren aitak doñak oso ondo omen zekien eta al zuan bezala beste orren txistua ar-tuta berriz asmatu zuan jotzen. Gaurko gizon guz-te onek ez daki sofoorik eta al duna jotzen du.

Orri dana ederra ba da, gau-zik arrigariena tuntuna dau-ka. Xiberoko tuntunak orre-lakoak zituzten, orain dala oso gutxi arte. Salterio ize-nekin ezagutzen zuten. Ara-goiko txistulariak lepoan lo-tua zebilkin. Xiberokoak bai-ñan aundiagoa da.

Santa Orosia koa txistua-ri «silbo» deitzen zuan, ta salterioa «Chicoten». Kutxa-baten antza dauka, bi zulo ditu ta geñean lokarrikot-sa txikia ateratzen du. Ezke-rrakin artzen du txistua, bu-larrean dauka tuntuna ta es-kubiakin makilla tuntuna jot-zeko.

Aragoi'ko txistularia ez ge-nuen pakean utzi. Azkenean txistua ikusi jotzen zuan ikusitako, Onatibiak eskuetan artu zuan ta asi zan jotzen. Lenengoak aurrekoa. Bere-laxe, lasterka euskaldun bat agertu zitzaion, berez Urnie-tarra, Jose Ramon Exeber-ria Lasarte. Gizon arke zu-kan poza. Urte ditu Santa

LATXAGA

Orosia'ra igotzen dala. Gerra garaian an ibilla zan. Alka-riketa polita bat ere egin genuen ango Aragoitar giza semekin. Garbi esko esan genien, ango lurren izenak zer esan nai zuten guk ba genekila euskaldunak zirala-ko eta euskeraz ondo uler-tzen. euskera galduta zula-ko. Aoa zabalik entzuten ginduzten. Azi ona erin ge-nuen.

Santa Orosia eliz inguruko giro zoragarria utzirik, ofez abiatu gihan. Ibiliditzi ura etzitzaldu gaizki etorri. Ut-zitako tokian berebilla arki-tu genuen. Mendi bide ura etzegen gure berebiltzat egia. Olako batean, putza-ren antza zeukan lokatza busti batean ondo sartu gihan eta andik ezin atera. Gu, la-guntzara atera ondorean, Jur-pillak botatzen zuan zart-e-koakin, goitik beraino zikindu gihan. Lokatza, gure jantzi-ak ondo apaindu zituan. Az-kenean, landrober bat agertu zan eta arekek gure zulo ar-tatik atera ginduan. Nunai agertzeko ondo apainduak k gelditu gihan. Orrela etze-goen ifungo jatexera agert-zerik; batez ere Sabiñanigo edo makurrago Jaka'ra.

Ikargarriak mendi aundi aietatik geldi ta poliki jeix-terakoan, oartu gihan, obere-na, Basa'ko Yebra errian gel-ditzea, izango zala. Or, bai, ondo ulerta zutela gertatuta-koa; bertako bazterrak ondo ezagutzen bait zituzte.

Sartu gihan errian, utsik zegoen. Gizaseme geienak goien zeuden. Jatexean ger-tatutakoa esan genun. Bere-laxe ulertu zuten.

Bazkaltzerakoan adia n k o gizon bateri galdetu genion «zu gaizko garaian dantzaria al zian?». Pozez beterik baiet-koa eman zigun, baita dantza bakoitzaren doñua abest u-tzen asi. Gizon arke, doñuak ondo ezagutzen zitula ta oso aberatsak zirala berealaxe oartu zan Jon Onatibia. Ma-netofolan goizean artutako eresiaren doñua entzun ge-nuen berriz. Bere poza ezin eukirik, irriparez asi zitzai-dan Jon; «Emanthen dago egitako doñua», esan ez. Et-zegoen era bar galduta. Gizco atseginia arkitu genuen. Jan-gelak ba zeukan euskal kut-sua, bere ontzi ta erreditta zar aiek. Aulkiri Xiberokoan bezala, «Cadiera» deit zen diote. Bazkaltzen bukatze-ra Jon Onatibiak erabaki gar-rantzitsuk artu zituan. Bat, txistulariari txistu berria berak daukan orren berdina egitea ta eramatea. Bertan ez bait dakite egiten. Bestea berriz, Basa'ko Yebra erria urrenge batean joatea, doñu zar guztiak artzera ta andik dantzen doñua, ondo, zan be-zela osatzea ta paperetan idaztea, txistulariek zuten jo ditzaen.

LATXAGA

AXULAR SARIA

MUTIKO ITXUE

Bazen famili aberats bat. Bazuten mutiko bat itsue, beti triste egoten zena. Bere tristezia zuten bere familia etzela-kotz kristau ona. Allagatzen bazen pobre bat bere atera vigortzen zuten deus eman gabe.

Etorri ziren Eguerriko bestak eta nazimentua patu zuten, baño etzioten kasu gehiago egin. Mutiko Itxue beti egoten zen nazimentuan ondun. Bere anaiek erratan zioten etor-zeko baña etzen etortzen.

Egun batez konturetu ziren mutiko Itxuak ikusten zuela Jesus Aurra ta erran zioten ia zer ari zen ta berak kontes-tatu zuen:

—Nik ikusten dut zuek ezazuena ikusten. Iduritzen zait Jesus Aurra Iritz ai zaitela. Zuek ezazuena ikusten al zertaz ezate kristau onak.

Denak ikilik gelditu ziren. Birmunean igandea zen ta famili guztia mezara gan zen.

Mutiko hari iduritu zalon bere etxeko Jesus Aurra bat-retu ta irri egiten ziola.

PEDRO MIGEL BARRNETXE. 10 urte

Alpilkueta-ko Eskolako

KONTUA

Atse otz batean bai omen zen gizon bat goseak zabillana atez ate. Gan zen bertze ate batera io zuten atea eta etzi-otz edeki. Gero io zuten bertze ate zar bat eta atea zaitzaion etxeko-andre bat soñeko autsiek. Ikusi zue'laik gizon gose hura konbidatu zion «Notxuebena» eguna zela-bratzera. Gero etxeko-andre harek pasatu zion sukaldara eta gero pasatu zuelaik atera zuan aforia malara. Gero hasi zirelaik afitzen lenbiziko lana egin zuten arrezatu. Afaltzen ai zirelaik galdia zion etxeko nauari ia zenbat ume zituen eta erran zion zapi zituela, eta gaztena guztian zauketela. Gero afaldute guran zela aurre ikustera eta guz-tian aintzinean larri zela belaukio. Eta gero etxeko-andria eta nauia solasian zaudelaik gizon gose hura bistetik guran zela hekek iakin gabe nor zen. Gero guran zirela ollarrin mezara eta langoikoaren hitza entzuta etorri ziren etxera.

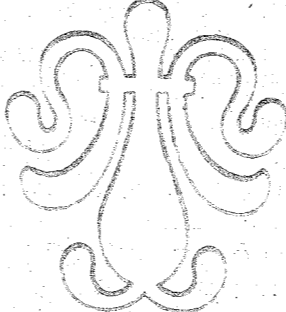
Sartu ziren sukeldera eta mal gañean arapatu zuten zerbitz trapu batean inguruta. Ereki zuten trapu hura eta arapatu zuten ainhertze soñeko berriak, iteakoa eta zakuto txar batean hillebete bateko dirua. Sartu ziren neskatikoaren kuartora eta neskatiko hura arapatu zuten soñeko berriekin gozatean iarrite zagola. Eta tokilla batean inguratu zuten eta Beleneko etxol txar artara goan ziren aurtxo Jesus adoratzera.

Neskatiko harek musu ematean sendatu zen eta aurtxo Jesus utzi zion bere tokilla eta etorri ziren etxera haren tokillarik gabe.

Diru harekin etziren aberastu baño hobeki bizi ziren neskatiko hura sendatuta.

MARIA LUISA JAIMERENA 14 urte

Ziga-ko Eskolako

«Gaizo Auzapeza»

«Es fácil que pueda existir algún pigmao que trate de achicar la obra de Azkue, pero no podrá lograr otra cosa que poner de manifiesto su insignificancia ante el coloso». (Enciclopedia de Añamendi, Vol. III, Literatura).

Egia da. Ordea, Añamendi—Enziklopedia, Azkue ez izaki! Bai zera! Eta, harako alegiarren irakapen hura, ez ahaz: Etsai txikiarik ez da. Enziklopedia Añamendi'ren-tzat, bereginko, egia da hori. J. Ignacio Goikotxeara jaunarentzat bai, behintzat.

Ikus, ikus, Literatura, Vol. III, ene eskuetan dut. Bero-beroa, labearik atera berria. Aurkibide zerrendan, autore bi begiz jo ditut baitipat: Leon Leon eta, Moulier (Oxobi); hendienetarik bi. Lotsagarri da hain ikusi autena.

Atoz enekin, irakurle. «GAIZO AUZAPEZA» izeneko L. LEON-en iskribuan, begira pasarte bat erdaraz nola esana dagoen. (Lehenik, euskarazkoa aldatuz; atzetik, erdarazkoa).

«Auzapez izateko, ez dira ez baitaiezpada begiak liburutetan gorrituak eta uspegiak behar. Eta zirimaren egiteko IDAZLARIA etzena han eztaikit noize ikastegietan etabiltza?»

«Para ser alcalde, no hace falta por sí acaso (forzosamente, behar luke izan) tener enojosidos y lastimados los ojos en la lectura. Y NO SE CUANTO TIEMPO HABER FRECUENTADO LA ESCUELA PARA GARABATEAR UN ESCRITO.

Ordea, L. LEON-en testuak, bigarrenez, hau dakar: «Anartean IDAZLARIA ere dzarra dzarra ari auzapezarentzat mintzaldi baten moldatzen; mintzaldia erdaraz, s'il vous plait!»

Beraz, bigarren IDAZLARIA, SECRETARIO baldin bada—eta Goikotxearak hala dama—: Lehenbizikoa ere, SECRETARIO izan behar. QUAE CUM ITA SINT, itzulpen zuzena, korrektoa, honela edo da: Y PARA GARABATEAR ESCRITOS, NO ESTABA ALLI EL SECRETARIO PREPARADO EN LA ESCUELA DESDE NO SE CUANTO TIEMPO?

Egun ikusten direnekin, garrantzia handi du bere zuzenketa honek. Bait da hor auzapezik, IDAZLARIARI idatz lana ez utzategatik, «tribuno» bidean, deus guti aitzinatuta denik.

Ez, Goikotxeara: Ezjakinik, bere mugarririk baditu. Ez eman behar baino erraztasun gehiago. L. LEONEK bere idaztarian eman ez zutena, eman bide duzu zuek, itzulpenean.

Beste huts bat ere—galanta—, itzulkiuzin hortan bada. Jendeak ez bait dire L. LEON baitan, zure itzulpenak agertzen dituen bezain eskurakoi.

L. LEONEK hau dio: «Bertzeak bertze, artalde baten ongi erabiltzen dakienek ez otze du hogoi-ta hameka eta esku, herri baten buruzagi jartzeko? Uste nuke eta, be-rezik, Martotzurin bezala jendeak bildotzak bezain eztaik direlarik?»

(Muttin auzapezak dihardu hemen; eskola guti bezain zuhurtzia handi zuen Mattin artzainaz). Ikus orain, Goikotxeara'ren itzulpen optimista: «Por lo demás, quien sabe gobernar tan bien las ovejas, ¿no posee suficiente garantía para ser nombrado autoridad de un pueblo? Yo opinaria QUE LAS GENTES, Y SOBRE TODO EN MARTOTZURRI, SON DOCILES COMO CORDEROS.»

Itzulpen korrektoa, hau behar luke izan: por lo demás... para ser nombrado autoridad de un pueblo? Opinó que sí; es decir, opinó que Mattin, excelente gobernador de su rebaño, ¿no puede ser igualmente de Martotzurri. Tanto más cuanto que en Martotzurri, las gentes son mansos corderos...

Haatik, jende guztia ez dire Martotzurrikoak bezalako, ez urrik emon bere. Martotzurin bertan, «etziren ez denak bildotzak, heien artean, nonbaitik ere, otso bat bazen belakizkeriak (envidia) urtua zeukana.»

(Urren, «OXOBIZ» jardungo.)

Fremín IXURKO

Euskal Herrian Barna

Aurten Bizkaian «Bertsolarien Txapelketa» ospatzen ari da, Euskaltzaindiaren laguntzarekin. Txapelketa honer arima eta bihotza Bilbo-ko seme zintzo den Alfonso Irigoyen jauna izan da eta honi eskerrak, urteoro Txapelketa hauek jantzen ez badira ere berebiziko oztipo batzuenkatik, bi urtean behin edo, iru urtetik bat behintzat ospatzen dira.

Azken aurreko Saioketa Durangon eta Azken Norghegioko-keta Nagusia Iragan berri den igandean (Azararen 11'an) Lekietan ospatuko ran.

Ni ez dakit zihurki Txapelketa honen berri zeatzak, nor gertatu zan Txapeldun eta Irabaztailea baño gauza bat ongi dakit eta da Irigoyen jaunari esker Bizkaian oraindik, eta urte askotarako izan dedila, Bertsolari zari indarr aemateari jarraitzen zaiola.

Bitartean zer gertatzen den hemen, gure Nafarroan? Hemen berriz ez dakit nun dan maraitla baño nere oroiteak uts galanta egiten ez badit uste du 1966 urtetik ezdala beste Nafarroako Bertsolarien Txapelketa antolatu. Izan ere, 1966 urtean eta Iruñeko Gayarre Teatroran NAFARROAKO BERTSOLARIEN SEIGARRIN AZKEN TXAPELKETA NAGUSIA ospatu zan Azaroren 13 ean. Dagoneko SEIKARRIN Norghegioko honek ez du zazpigarrenik beraren ondorean ikusi-ondokotz. Zapi urte doi-doi Iragan dira Nafarroako azken Saioketa egin zuenetik. Eta orain diot nik: Zer egin dute Diputazioak eta Euskaltzaindiak beste Bertsolarien Norghegioketak gehiago ez antolatze? Uste du Diputazioaren «Euskeran Aldeko Saillak» ahazku dituela Bertsolaritza eta Berts-ariak, eta usted dut ere Elkargo hauen arteko ziren aremanak zerbitz galduta dituztelako ezdirra azken zapi urte hauetan txapelketa antolatzen.

Seigarren Txapelketa hartan Mikel Arotzamena Lesakako semea dena Irabaztailea gertatu zen. Bigarrena Goizuetako seme zen Andres Narbarte paregabekoa (Goian Bego) eta ondorean Aldatz, Udabekoa; Uhtzi, Arankoa; Manuel Arotza-mena, Lesakakoa. Mattin Oreja Errazkingoa; Battista Mada-riaga Arantzakoa eta Mattin Goikoetxea Gorritikoa Jez dakit zel ordenatan geratu ziran.

Non daude bertsolari hauek? Non bertsolari gazteak? Gure Diputazioak, Euskeraren Aldeko Saillaren baitartez eta gure Euskal zaindiaren laguntza eta Itzalarekin, ez du berriz ere Nafarroako Bertsolarien Txapelketa antolatzen askio?

Uste dut ordua dela berrito Bertsolaritza eta Bertsolarien Saiojetak antolatzen asteko gertatik gure bertsolariek euska-ri indarrak ausarki, eta bengan ematen ongi dakite gure euskal herrietan.

la bada Diputazioa eta Euskaltzaindia; zuengana dago ber-tsolarien etorkizuna gure Nafarroan.

ooOoo

«AXULAR-en Hiztegia», liburu berria

JAKIN delako euskal Editoriak aurki «AXULAR-en Hizte-gia, Euskara-Español-Français, Español-Euskara, Français-Euska-ra» izeneko liburu berria argitaratuko du. Uste dut hemendik hila-betara edo, liburu iakingarri hau gure eskutara edulduko dela.

Liburu handi, mardula izanen da, 700 orrialdekoa. Alta Luis Villasante izan da bere prestatzailea gazte talde baten laguntza baliotsuarekin. Liburu hontan AXULAR hauandien hitzak, esanmoduak eta esarak bifuak daude.

Lan neketsu eta izugarria izan da baño zorionez azke-nera iritxiko da euskaltzale guziei, euskal literatura zaleei Eguberriketo erregailu ederra bilakaturik.

Liburuaren izenburuak argi aditza emanen du iru hiz-kuntzel begira modutua dagoela. Lehenbizikoa Euskeratik asita Gaztelarera eta Frantzesera aldatua; eta gero Gaztele-ratik Euskerara eta Frantzesetik Euskerara ere bai. Honek-ko moduan irakurle, ikasle guztiek lasaiki, eta erraztasun osoan liburuera erabili dezakete.

Lan interesgarri honekin JAKIN euskal Eudoriala «Jakin bide» deritzan Salla Asia da argilaratzen. Asiera han galanta izan da alajaina.

JAKIN-en harpidedunentzat liburuaren sal-nehurria askoz merkeago izango zate, erdi-erdian noski. Dendetan 600 pezetan inguru saltezen baldin bada, suskiritentzat ordez 300 pezetan selduko, nustika on eta egoki baten zalez presta-tua nahi baldin badute; enkoaderatua nahi baldi badute berriz eun pezetan gehiago garastuta bidaliko zate.

JAKIN, Aita Luis Villasante eta lagundu duen talderi nere goresmenak.

IKUSLF

BAXE - NAFARROA, LAPURDI eta ZIBERO - ko LITERATURA - Z. - (II)

Iparraldeko euskal idazleentz asitako artikuloari jarraituko gatzako; oraitokatik, iragan mendeetako-otara joanez. Aipatu digun SOUBELET Yomingo idazleak bere liburu (debetakua dagoena) PETAIN Marxale-ren Aitzin-solasean dio: «...Ait-ama familia-koak, ezar barna goagan, zuen haurren behar duzuela eskura irakatsi. Atxiki behar dugu gure mintzaira paregabekoa, atxiki ere gure solak axti egiten dituen atzea (arrotza) ganik; begia ezten, eman dut ene etxeko leioitki, xareten (Celosia, persiana) arteirik. 7.—Ikus-ten ditut gazteak, begira nago gizon gazte burzoro bati, zeina iragaiten baita karririk, emazte haren etxe izkinetik, eta harateko bidez baitabilo. 10.—Eta hara non liltxoaren apainduran ateratzen zayoen ematekik, arima harrapatza jarria, guzi solas, zoko guztian dabilan bat. 12.—Eta gizon gazte atzemanik, musukatzen du eta alkegabeko begitarte bak-kin, balakuka ari zala.»

edo Proverbio-tatik, VII garren kapituloan dagoena:

«1.—Ene semea, idukatu ene solasak; Begira zatu ene erranak eta biziko zara; zaintzazu ene legea zure beginiria bezala. 4.—Zuhurtzari errozu; ene arrea zara, eta umotasuna deit-zazu zure adiskidea. 5.—Zaint zaitzan emazte arrotza ganik, eta bere solak axti egiten dituen atzea (arrotza) ganik; begia ezten, eman dut ene etxeko leioitki, xareten (Celosia, persiana) arteirik. 7.—Ikus-ten ditut gazteak, begira nago gizon gazte burzoro bati, zeina iragaiten baita karririk, emazte haren etxe izkinetik, eta harateko bidez baitabilo. 10.—Eta hara non liltxoaren apainduran ateratzen zayoen ematekik, arima harrapatza jarria, guzi solas, zoko guztian dabilan bat. 12.—Eta gizon gazte atzemanik, musukatzen du eta alkegabeko begitarte bak-kin, balakuka ari zala.»

«Ait-amek badakite, ezditakeela haurrik ontsa atxa, ez balimbada familia, larderlia (Agintekin) altxatua. Eta etxeko larderlia bere behar du kausitu Eskolan. Hala eta hala bakarrik, dira moldatzen gizonak eta jende azkarrak. Bigarren sineste makur bat, huntan litake, haurren moldatzea, munduan bakarrik behar balira bezala. Beretzat bak-rik bizitzen ikasten balinbada haurrak, deus guti ateratuko da hartarik.»

«...Eskoletan, haurrek ikasiko dute pre-sunen errespetua eta harekin betan, familia, soziotatia eta Herria maitatzen. Ezda eskola neutre izanen Beharko du eskualde bat har-tu. Bizia ezta neutre. Ezdira saltsa berean ezartzen ahal, egia eta gezurra, ongia eta zarkeria, osagarria eta eritasuna.»

«...Lehenge mendeetan, bi gizon arraza baziren; batzu laneko, bertzeak lanik gabe bizitzeko. Gixritino legeak du adiarazi, denek behar dutela langile izan, nehor ezdela lanik egin gabe egon behar». Hunaraino SOUBE-LET.

ZIBERO-ko Joseph MAISTER. Jesukristen IMITAZIONE liburu, zuberotar euskara ederraz idatzi zuen MAISTER-ek 1757 urtean, eta Inchauspe kolongek bere mitazioanean, haren urratsa urbelietik segitzen du. Huna MAISTER-en III gn. kapitulutik zatitio bat:

«...Gizon perestu bakea maite dianaz. 1.—Zihaur egon zite lehenik bakian, eta gero besteak hartan ezarrien ahal dutuzi. Bakia maite dian gizon perestu batek, gaizko or (gauzak) huniala (onera) utzitzen ditu. Bake honian denak, eztu ustekeria gaitxorik, ihurtzaz (ifort-z) hartzen; bera hanitz halako ustekeria eskarniatzen die, pausurik eta kontentamen-turik gabe dena, eta bera bake gabe da, eta besteak ezitzi nahi pausian eitzi (utzi).

Bere pasioner enjoi (lotua) den gizonak hona ere gaizkiala (gaizkiri) itzultzen du, eta gaizkiala ehifera sinesten. Bakea maite dian gizon perestu batek, gaizko or (gauzak) huniala (onera) utzitzen ditu. Bake honian denak, eztu ustekeria gaitxorik, ihurtzaz (ifort-z) hartzen; bera hanitz halako ustekeria eskarniatzen die, pausurik eta kontentamen-turik gabe dena, eta bera bake gabe da, eta besteak ezitzi nahi pausian eitzi (utzi).

«...Lehenge mendeetan, bi gizon arraza baziren; batzu laneko, bertzeak lanik gabe bizitzeko. Gixritino legeak du adiarazi, denek behar dutela langile izan, nehor ezdela lanik egin gabe egon behar». Hunaraino SOUBE-LET.

INAUTERIKO Maskaradak. Bestela, Asto-lastera edo Tobera Mustrak dituen artean, imprimatua dago Sabat HARRUGUET garaz-ter batek argitaratu zutena, HIAUIT Solas deitua, gatzta eta piperra franko duena. Funtz gabeko farregarrikari bat den-arren, aipatzea merezi du. Ongi ulertzeko, frantsesa ere jakin beharra da, euskaldun arrotta baten frantsesa, bi izkerak nahasteketaz dituelako, grazia askorekin. Farregitoko eta jokatze-ko ona da, gordinkerik batzu tartean dituela.

DUVOISIN kapitaina. Idazle aundi aipatu horren euskara lerdena yastatzeko, zatitxo bat emanen dugu, BIBLIA ealnduaren euske-rapepatik artuz, Salomonen ERRAN ZAHAR

Pierre DURIE, Donibane Lohizuneko pralle izanak, 1715 inguruan, Bibliako ETORKIA (El Générís) idatzi zuen euskaraz. Bai eta Gramatika bat, eta Euskara-latin-frantsesa IZ-TEGI baten zati bat, Dictionarium latino-can-traburico deitua.

Urte, lehenik kaputxinoa izan zen bere hirian, gero anglicano bihurtu eta Ingalterra joan. Han ezkondu zen eta seme bat baino gaizko izan.

Bere obrak Oxford-eko Liburutegi batean daude, Professore RHYS galastarrak estudiatu zituenak; eta gero THOMAS, Macclesfield titu-lodunak argitara emanak liburu eder batean. A. APAT-ETXEBARNE

Euskaltzaindiaren Batzarra

Euskaltzaindiak, joan den urriko 26an, bere hileroko bat-zarra egin zuen Donostian, Gipuzkoako Diputazioaren jau-rgan.

Horra bertan erabilitako gai nagusien kontua: Atsekabea eta dolimina agertu, AITA ANGEL GOENAGA euskaltzain laguntzaile eta irakasle argia hil egin delako.

Urriaren 6an Arrasaten, euskal irakasle titulua lortzeko egindako etsamenen berri eman zen. Titulu hori lortuko dutenak 42 izan dira.

EUSEBIO MARIA AZKUE-ren omenez azararen 11n Lekel-tio-n Euskaltzaindiak egingo duen batzarren egitaraua onar-tu zen.

Durango eta Lekeltio-n, azaroren 1 eta 11n ospatuko diren Bizkaiko Bertsolarien Txapelketetarako Epa-Mahaia jarri zen.

Berne Araudia berriatzeko jarririk den hatzordeak, goi-zean izandako bilaren kontu eman zuen.

Zortzi urte arteko eskola hiztegiaren 4,5 eta 6. zerrendak finkatzat eman ziren, oharrak bialtzeko epea igaro denaz GREGOIRE EPPHERE euskaltzain laguntzaile izandetu be-riari bere estreina aldiok lana irakurri zuen. Gaia: «BIDA-RRAITARRA» eta «ARRANUA BORTIETAN» bi kantuetaz.

JACINTO FERNANDEZ SETIEN euskaltzain laguntzaileak beste txosten bat irakurri zuen. Gaia: «HAURRAREN MINT-ZAIRA BEREZIA ETA EUSKARA».

(Euskaltzaindiaren Preisa Bulegoko Agiria)